SVEA HOVRÄTT
Patent- och
marknadsöverdomstolen
Rotel 0221

PROTOKOLL
2026-10-19
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 29
Mål nr PMÖ 3338-26

RÄTTEN
Hovrättsrådet Mattias Pleiner, f.d. justitierådet Dag Mattsson och tf. hovrättsassessorn Åsa Edlund, referent

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE
Referenten

PARTER

Klagande
Nordic Unmanned Holding AS, reg. nr 935106850
Grenseveien 21
4313 Sandnes
Norge

Ombud: Advokaten C.T. samt biträdande juristerna S.A. och L.B.

Motpart
Jetson AB, 559156-4744
Söderbyvägen 10
195 60 Arlandastad

Ombud: Advokaterna J.E., K.W. och D.C.

SAKEN
Avvisad talan

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Patent- och marknadsdomstolens beslut 2026-02-13 i mål nr PMT 16266-25

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

Genom det överklagade beslutet avvisade Patent- och marknadsdomstolen Nordic Unmanned Holding AS (Nordic Unmanned) talan. Vidare förpliktades Nordic Unmanned att ersätta Jetson AB:s (Jetson) rättegångskostnad.

Nordic Unmanned har yrkat att Patent- och marknadsöverdomstolen ska undanröja Patent- och marknadsdomstolens beslut att avvisa käromålet och återförvisa målet dit för fortsatt behandling.

Jetson har motsatt sig ändring av Patent- och marknadsdomstolens beslut och yrkat ersättning för rättegångskostnad i Patent- och marknadsöverdomstolen.

Parterna har vidhållit det som gjordes gällande i Patent- och marknadsdomstolen och har utvecklat sin rättsliga argumentation ytterligare. Nordic Unmanned har inkommit med två kompletterande rättsutlåtanden. Vad avser den EU-rättsliga aspekten har parterna anfört sammanfattningsvis följande.

Nordic Unmanned

De unionsrättsliga likvärdighets- och effektivitetsprinciperna aktualiseras eftersom käranden baserar sin talan på de talemöjligheter som följer av artikel 4.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (Bryssel I-förordningen). Vidare kan domstolen komma att tillämpa sanktioner i utländska patentlagar som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG av den 29 april 2004 om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter (det civilrättsliga sanktionsdirektivet).

Det är av vikt att målet prövas i en domstol som är specialiserad med hänsyn till patenträttens särpräglade karaktär. Eftersom det saknas teknisk expertis i allmän domstol skulle en process där bli mer utdragen och kostsam samt innebära en högre risk för felaktiga bedömningar. Även det faktum att målet kan komma att prövas i tre instanser påverkar handläggningstiden och kostnaderna. En prövning i allmän domstol

skulle därmed medföra ett ineffektivt och sämre rättsskydd jämfört med en prövning i patent- och marknadsdomstolarna.

Domstolen bör överväga att inhämta ett förhandsavgörande från EU-domstolen i fråga om tolkningen av likvärdighets- och effektivitetsprinciperna.

Jetson

Principerna om likvärdighet och effektivitet är inte tillämpliga eftersom de endast aktualiseras i situationer där enskilda gör gällande materiella rättigheter som följer av unionsrätten, vilket inte är fallet i detta mål. Den omständigheten att vissa unionsrättsliga regler kan aktualiseras inom ramen för prövningen av målet innebär inte att talan är unionsrättsligt grundad. Under alla förhållanden är unionsrätten inte tillämplig på de delar av Nordic Unmanneds talan som avser europeiska patent som inte har validerats i EU-medlemsstater.

Även om principerna skulle aktualiseras finns det inget hinder mot den tolkning av behörighetsreglerna som Patent- och marknadsdomstolen har gjort. Frågan om vilken nationell domstol som ska vara behörig att pröva en viss kategori av mål utgör en del av medlemsstaternas processuella autonomi. En prövning i allmän domstol fråntar inte Nordic Unmanned tillgång till domstolsprövning och innebär inte heller att bolaget påförs särskilda betungande processuella regler jämfört med vad som skulle gälla vid patent- och marknadsdomstolarna. Det går inte heller att tillämpa likvärdighetsprincipen eftersom det inte finns någon relevant jämförbar nationell situation.

Efter föredragning fattar Patent- och marknadsöverdomstolen följande

BESLUT (att meddelas 2026-11-27)

1. Patent- och marknadsöverdomstolen avslår överklagandet.

2. Nordic Unmanned Holding AS ska ersätta Jetson AB:s rättegångskostnad i Patent- och marknadsöverdomstolen med 300 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från dagen för detta beslut. Beloppet avser ombudsarvode.

Skälen för beslutet

Frågan om behörig domstol

Patent- och marknadsöverdomstolen ansluter sig till Patent- och marknadsdomstolens redogörelse för de rättsliga utgångspunkterna och instämmer i dels bedömningen att svensk domstol har internationell behörighet, dels bedömningen att Patent- och marknadsdomstolen inte är rätt domstol enligt de nationella svenska behörighetsreglerna. Som redovisats är Patent- och marknadsdomstolens behörighet enligt 17 kap. 1 § patentlagen (2024:945) klart och tydligt begränsad till mål inom just patentlagens tillämpningsområde och det saknas förutsättningar att utan lagstöd utvidga behörigheten p.g.a. ändamålsskäl.

Vad gäller frågan om en sådan tillämpning av de svenska behörighetsreglerna skulle strida mot EU-rätten gör Patent- och marknadsöverdomstolen följande överväganden.

I avsaknad av EU-rättsliga bestämmelser på ett visst område är utgångspunkten att medlemsstaterna har nationell processuell autonomi. Det innebär att medlemsstaternas domstolar ska tillämpa de nationella behörighets- och processreglerna vid prövningen av en talan som grundas på EU-rättsliga bestämmelser. En begränsning är dock att de nationella bestämmelserna inte får göra det i praktiken omöjligt eller orimligt svårt att utöva de rättigheter som följer av EU-rätten (effektivitetsprincipen) och att reglerna inte får vara mindre förmånliga än de som gäller för likartade inhemska åtgärder (likvärdighetsprincipen). Vad gäller den sistnämnda principen ankommer det på den nationella domstolen att bedöma om de tillämpliga reglerna är mindre förmånliga, t.ex. till följd av att en part belastas med extra kostnader eller måste iaktta ytterligare tidsfrister. (Se särskilt EU-domstolens domar den 1 december 1998 i mål C-326/96, Levez mot Jennings Ltd, punkterna 18, 37, 39, 41, 50 och 51 samt den 15 april 2008 i

mål C-268/06, Impact, punkterna 44–55 med hänvisningar samt Craig och de Búrca, EU Law, 8 uppl. 2024, s. 270–282.)

Som Patent- och marknadsdomstolen har angett grundar sig det nu aktuella käromålet inte på EU-rättsliga bestämmelser utan på utländsk nationell lag. Ett europeiskt patent som valideras i ett antal länder skapar inte ett gemensamt skydd för länderna utan flera territoriellt begränsade patent. Det validerade europeiska patentet får samma rättsverkan som ett nationellt patent, vilket innebär att rättsverkningarna av detta patent regleras av den nationella patentlagen i varje enskilt land (jfr 11 kap. 5 § patentlagen). Notera att systemet därmed i ett väsentligt avseende skiljer sig från vad som gäller för ett europeiskt patent med enhetlig verkan, ett s.k. enhetligt patent (jfr 1 kap. 3 § första stycket 3 patentlagen). Ett enhetligt patent skapar i stället ett gemensamt patentskydd i de EU-medlemsstater som har anslutit sig till det fördjupade samarbetet.

Nordic Unmanned har gjort gällande att principerna om likvärdighet och effektivitet trots detta är tillämpliga eftersom talan dels aktualiserar bestämmelsen i artikel 4.1 i Bryssel I-förordningen om domstols internationella behörighet, dels kan aktualisera sanktionsbestämmelser i utländska patentlagar som genomför det civilrättsliga sanktionsdirektivet.

Enligt artikel 4.1 i Bryssel I-förordningen ska en talan som utgångspunkt väckas vid domstol i svarandens hemviststat, oberoende av i vilken stat denne har medborgarskap. Patent- och marknadsöverdomstolen konstaterar att bestämmelsen har fått fullt genomslag i den aktuella processen eftersom talan kan väckas vid domstol i Sverige där Jetson har hemvist.

Vad gäller det civilrättsliga sanktionsdirektivet stadgas där krav på åtgärder, förfaranden och sanktioner som medlemsstaterna måste tillhandahålla för att säkerställa skyddet vid intrång i immateriella rättigheter, inklusive patent, på den inre marknaden. Genom direktivet har EU-medlemsstaterna harmoniserat vissa sanktions- och processregler på patentområdet. Bestämmelserna avser både allmänna skyldigheter av principiell karaktär och en rad specifika skyldigheter. Direktivet innehåller dock inte någon

reglering som avser domstols behörighet eller rättens sammansättning. Som utgångspunkt är medlemsstaterna således fria att bestämma hur prövningen av mål ska fördelas mellan allmän domstol och annan domstol.

I Sverige handläggs patenträttsliga mål i regel av de särskilda patent- och marknadsdomstolarna med exklusiv behörighet. Eftersom den exklusiva behörigheten är begränsad till mål inom patentlagens tillämpningsområde finns det dock en del mål med patenträttslig anknytning som faller utanför de särskilda domstolarnas behörighet och i stället prövas av den domstol som är behörig enligt allmänna forumregler. Exempel på detta är mål om bättre rätt till patent, mål om skadestånd p.g.a. avtalsbrott och licensavtalstvister. Av lagmotiven framgår att effekten har varit avsedd och att ordningen bl.a. har motiverats av vikten av att behörighetsregeln på ett enkelt sätt kan avgränsa relevanta måltyper (se prop. 2015/16:57 s. 172 f.).

Den svenska ordningen innebär således att det finns mål med patenträttslig anknytning som faller utanför den exklusiva kompetensen trots att det kan göras gällande att det hade varit ändamålsenligt att patent- och marknadsdomstolarnas sammansättningsregler hade varit tillämpliga (jfr prop. 2015/16:57 s. 215 f.). Också i dessa måltyper kan det komma upp frågor av komplicerat tekniskt slag. För att säkerställa ett materiellt riktigt domslut när allmän domstol prövar dessa tvister kan rättens ledamöter behöva inhämta nödvändig sakkunskap, i förekommande fall även genom att förordna sakkunniga med teknisk kunskap (se 40 kap. rättegångsbalken). Detta förhållande kan dock inte anses medföra att de nationella behörighetsreglerna missgynnar unionsrätten när det gäller tillgången till patenträttsliga sanktioner.

Det går inte heller att säga att en prövning i allmän domstol är mindre förmånlig ur ett tids- eller kostnadsperspektiv än en prövning i patent- och marknadsdomstolarna. Det noteras i detta hänseende att samma handläggningsregler är tillämpliga och att båda domstolssystemen möjliggör en prövning i tre instanser när det finns prejudikatsskäl (se 1 kap. 3 § tredje stycket och 3 kap. 1 § lagen om patent- och marknadsdomstolar).

Enligt Patent- och marknadsöverdomstolens mening kan därmed inte heller förekomsten av det civilrättsliga sanktionsdirektivet anses medföra att tillämpningen av de svenska behörighetsreglerna strider mot principerna om likvärdighet och effektivitet.

Det ovanstående innebär att Patent- och marknadsdomstolen inte är behörig att pröva Nordic Unmanneds talan. Överklagandet ska således avslås.

Enligt Patent- och marknadsöverdomstolens mening aktualiserar bedömningen ingen tolkningsfråga med avseende på EU-rättens innebörd. Det saknas därför skäl att inhämta ett förhandsavgörande från EU-domstolen.

Rättegångskostnader

Vid denna utgång ska Nordic Unmanned ersätta Jetsons rättegångskostnader i Patent- och marknadsöverdomstolen. Jetson har yrkat ersättning med 417 882 kr, allt avseende ombudsarvode. Nordic Unmanned har inte vitsordat begärd ersättning som skälig och har anfört bl.a. att den yrkade ersättningen är ungefär dubbelt så hög som i Patent- och marknadsdomstolen trots att målet rör frågor som behandlades där. Jetson har anfört bl.a. att den nedlagda tiden i väsentlig utsträckning är en direkt följd av omfattningen och karaktären av Nordic Unmanneds EU-rättsliga argumentation.

Enligt Patent- och marknadsöverdomstolens uppfattning framstår det begärda beloppet avseende ombudsarvode som väl högt även om de EU-rättsliga aspekterna har fått en annan tyngd här. Vid en samlad bedömning anser domstolen därför att Jetsons ersättning bör sättas ned till 300 000 kr.

Överklagande

Avgörandet innehåller enligt Patent- och marknadsöverdomstolens mening frågor där det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att ett överklagande prövas av Högsta domstolen. Beslutet får därför överklagas (se 1 kap. 3 § tredje stycket lagen om patent- och marknadsdomstolar).

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga A

Överklagande senast 2026-12-28

Åsa Edlund

Protokollet uppvisat/ MP

SVERIGES DOMSTOLAR
www.domstol.se

Hur man överklagar Patent- och marknadsöverdomstolens avgörande

Den som vill överklaga Patent- och marknadsöverdomstolens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Patent- och marknadsöverdomstolen.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till Patent- och marknadsöverdomstolen senast den dag som anges i slutet av Patent- och marknadsöverdomstolens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller rese-förbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar Patent- och marknadsöverdomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövnings-tillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rätts-tillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om

2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress, e-postadress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (domstolens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstadomstolen.se

Anvisning för överklagande HR - PMÖD, avgörande, med pt • Producerat av Domstolsverket • 2024–06